

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการคำนวณ ค่าเสียหายในทางแพ่ง : กรณีละเมิดสิทธิบัตร
คำสำคัญ	ความรับผิดทางแพ่ง/การละเมิดสิทธิบัตร
นักศึกษา	นายภัทรพงษ์ รักช้อง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ชนะ รุ่งโรจน์ธนกุล
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ.	2553

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันหลักเกณฑ์ในการคำนวณค่าเสียหายในกรณีละเมิดสิทธิบัตรของศาลไทยยังคงเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญเนื่องจากพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 แม้จะได้กำหนดค่าเสียหายไว้ในมาตรา 77 ตรีว่า "ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรหรือผู้ทรงอนุสิทธิบัตร ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ทรงสิทธิบัตรหรือผู้ทรงอนุสิทธิบัตร ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร โดยคำนวณถึงความร้ายแรงของความเสียหายรวมทั้งการสูญเสียประโยชน์และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการบังคับตามสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรหรือผู้ทรงอนุสิทธิบัตรด้วย" ประกอบกับคำวินิจฉัยใหม่ทดแทนไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 "คำวินิจฉัยใหม่ทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด" สำหรับมาตรการในการป้องกันและเยียวยาความเสียหายได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรการรองรับในทางแพ่งไว้ในมาตรา 77 ทวิ ของพระราชบัญญัติสิทธิบัตร เรื่องของการขอให้ศาลมีคำสั่งระงับหรือละเว้นการกระทำละเมิดสิทธิบัตรก่อนฟ้องคดีและตามมาตรา 77 จัตวาของพระราชบัญญัติสิทธิบัตร การขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทำลายสินค้าที่ละเมิดสิทธิบัตรหรือดำเนินการอย่างอื่นเพื่อป้องกันมิให้มีการนำเอาสินค้าที่ละเมิดนั้นออกจำหน่ายอีก ซึ่งน่าจะเป็นมาตรการเพียงพอกับการทดแทนการนำโทษทางอาญามาใช้บังคับในกฎหมายสิทธิบัตร แต่ในกรณีของการเยียวยาชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้ทรงสิทธิบัตรที่ถูกละเมิดสิทธินั้นมิบัญญัติไว้ใน มาตรา 77 ตรีของพระราชบัญญัติสิทธิบัตรและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 ซึ่งทั้งสองมาตรากำหนดให้ศาลเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรหรือผู้ทรงอนุสิทธิบัตรชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ทรงสิทธิบัตร หรือผู้ทรงอนุสิทธิบัตรยังคงไม่มีหลักการคิดคำนวณค่าเสียหายคงมีเพียงแต่การใช้ดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาในการกำหนดจำนวนค่าเสียหายให้แก่ผู้ทรงสิทธิบัตรเท่านั้น โดยกำหนดคำวินิจฉัยใหม่ทดแทนตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหาย ซึ่งมีได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาไว้แน่นอนตายตัว จึงไม่ได้รับความเป็นธรรมต่อผู้ถูกละเมิดและไม่สามารถเยียวยา รักษาให้สมกับความเสียหายที่ได้มีความพยายามในการประดิษฐ์คิดค้นสร้างสรรค์

หากพิจารณาเนื้อความที่ปรากฏในบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกำหนดค่าสินไหมทดแทนในกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อนำแนวทางการกำหนดค่าสินไหมทดแทนมาพิจารณาประกอบแล้ว ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 2 ลักษณะ 5 ในเรื่องละเมิดได้บัญญัติในเรื่องค่าสินไหมทดแทนไว้ในมาตรา 438 ว่า “ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์ความร้ายแรงแห่งละเมิด” และหลักเกณฑ์ในคำพิพากษาต่าง ๆ ที่ปรากฏมาแล้วนั้น ได้กล่าวถึง “พฤติการณ์ความร้ายแรง” แตกต่างกันไปทำให้ไม่สามารถนำมาปรับใช้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาค่าสินไหมทดแทนในการละเมิดสิทธิบัตรได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการคำนวณค่าเสียหาย ในกรณีละเมิดสิทธิบัตรที่ปรากฏในคำพิพากษาของศาลไทย ในเชิงวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวทางในการพิจารณาการกำหนดค่าเสียหายในกรณีละเมิดสิทธิบัตรในต่างประเทศ และนำเสนอ เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการพิจารณากำหนดค่าเสียหายในกรณีละเมิดสิทธิบัตรต่อศาลไทย